Název díla: Zapomenutý život

Jméno autora: Hana Latoňová

Věk: 18

Kategorie: II.

Datum narození: 13.10.1992

Adresa bydliště: Slezská 500/15, Štěpánkovice 747 28

Email: latoha@seznam.cz

Adresa školy: Slezské gymnázium Opava, příspěvková organizace, Zámecký okruh 29, Opava, 746 01

Ročník: 3.A

Jméno pedagoga: Mgr. M. Hrstková

Zapomenutý život

Vyšla jsem z domu a sedla jsem si na lavičku v naší zahradě. Bylo to mé oblíbené místo. Už ani nevím, kolik desítek, možná i stovek, hodin jsem zde strávila. Kdykoliv jsem si s něčím nevěděla rady, něco mě trápilo nebo mi jen bylo smutno, zamířila jsem k ní, usedla a přemýšlela. Nejraději jsem tu trávila večery. Často jsem na lavičce seděla a pozorovala západ slunce. Milovala jsem ten pohled. Všechny odstíny červené se rozlévaly po nebi. Vypadalo to, jako by nebe hořelo. Někdy mi ale přišlo, že je to krev. Říkala jsem si, že nebe odráží to, co se děje na zemi. Bylo už sice několik let po válce, ale kolem bylo ještě mnoho stop, v půdě zakořenily vzpomínky na ty, kteří už nejsou. Člověk se mohl podívat kamkoli, všude se zračila minulost. Pole se pomalu vzpamatovávala, ale na budovách, které se musely opravit, svítila nová omítka příliš výmluvně. Největší stopy zůstaly v lidech. Byly patrné na tváři. Každá vráska značila svůj vlastní tragický příběh. Také oči odrážely útrapy předchozích let. Někdy se nepřítomně odvracely a vypadaly tak nějak prázdně. Jako by už za nimi nesídlila žádná duše. Jako by ji dotyčný pohřbil se všemi, které měl rád.

To všechno ale vnímám až teď, kdy je za mnou moje vlastní tragédie. Tehdy jsem myslela jednodušeji. Sedla jsem si na lavičku a vychutnávala okamžik, který mám jen pro sebe. Chvilku, než mě matka zavolá, abych nelenošila a pomohla v kuchyni.

S trpkostí vzpomínám na den, kdy jsem na té jinak tak milované lavičce neměla stání. Bylo horko, slunce stálo přímo nade mnou.Vstala jsem tedy a zamířila zpátky do domu. I zde jsem měla oblíbené místo. Byla jím půda. Lákalo mě na ní jakési tajemství. Muselo tam nějaké být, protože vždycky, když jsem tam vylezla, přišla matka taky nahoru a posílala mě pryč. Dnes však není doma. Jela někam s otcem. Využila jsem toho a vydala se po těch starých schodech. S každým ve mně rostlo napětí a vzrušení. Co by na té půdě mohlo být? Jaká tajemství se tam skrývají? Na posledním schodě jsem se zastavila. Poslouchala jsem. Všude bylo ticho. Stiskla jsem tedy kliku. Dveře se s vrznutím otevřely. A mě ovanul zvláštní pach. Byl tu takový suchý vzduch, navíc plný prachu. Také tu byla cítit zatuchlost uplynulých let. Bylo tu pro mě něco naprosto neznámého, a proto přitažlivého. Světlo sem proudilo jen škvírami ve střeše a činilo prostor ještě tajemnějším.

Smetla jsem pavučiny z dveřního rámu a vydala se prozkoumávat místnost. Udělala jsem pár kroků a narazila na starou dřevěnou židli. Upoutala mě proto, že na ní seděl můj medvídek. Byla to má oblíbená hračka. Pamatuji doby, kdy jsem bez něj neudělala ani krok. Teď tu však seděl celý zaprášený a špinavý. Jak jsem na něj mohla zapomenout? Bylo mi ho líto. Pokračovala jsem však dál v prohlídce. Vedle vysoké skříně stál houpací koník. Je

zvláštní, jak mi teď připadal malý. V mých vzpomínkách byl vždycky větší. Kolik let uplynulo od doby, kdy jsem se na něm naposled houpala? Přešla jsem k němu a pohladila ho po plyšové hlavě. V lesklých očích se mu odrážel paprsek světla. Mířil kamsi za něj. Když jsem jej sledovala, padl můj zrak do prostoru mezi skříní a zdí. Zdánlivě tam nic nebylo. Zdání však často klame. Úplně v rohu tam stála nějaká truhlička. Jako by v ní ležel silný magnet. Šla jsem blíž, moc dlouho se nerozmýšlela a vytáhla ji ven. Byla překvapivě těžká. Rukou jsem přejela po víku a setřela z něj prach. Díky tomu vystoupilo nádherné zdobení. Přemýšlela jsem, proč je tak nádherná práce ukrytá na takovém místě. Pomalu jsem vztáhla ruce a opatrně nadzvedla víko. Byla jsem velmi zvědavá, co truhlice ukrývá.

Na první pohled tam nebylo nic zvláštního. Nahoře jen samé fotografie. Vypadala jsem na nich zvláštně. I fotky s matkou byly podivné. Jako by na nich nebyla žádná láska. Milovala mě tato žena i tehdy tak, jak mě má ráda dnes? Na těch obrázcích jsem se na ni dívala jako na cizího člověka, v očích jsem měla hrůzu. Copak jsem se jí bála? Nemohla jsem si vůbec vzpomenout, kdy to bylo foceno. Pak jsem pod fotografiemi nahmatala sponku do vlasů. Chvíli jsem si ji prohlížela. A něco se se mnou dělo. Dívala jsem se na ty věci v truhle. Byly cizí, a přece povědomé. Znala jsem je. Vybavovaly se mi útržky divných vzpomínek. Jako bych si vybavovala nějaký dávno zapomenutý sen. Před očima se mi míhali lidé. Asi jsem je znala, ale nedokázala jsem si vzpomenout. U dalších věcí, které jsem vytahovala z truhlice, se mi začaly vybavovat útržky nějakého příběhu. Pořád ale nebyl celý.

Potřebovala jsem si sednout a chvilku přemýšlet. Zády jsem se opřela o skříň. V pevně zaťaté ruce jsem stále svírala tu dřevěnou sponku do vlasů. Bylo v ní něco vyřezáno. Prsty jsem přejela po zdobení. Bylo to zvláštní. Jako bych to už jednou dělala. Kdysi dávno. Ale kdy? Strašně mě rozbolela hlava. Kdo jsou ti lidé, jejichž tváře vidím – usměvavé, a pak zděšené, uplakané. Jejich bolest mě zasáhla tak, že jsem nebyla schopna zůstat na půdě už ani minutu. Nechala jsem všechno rozházené a prchala před neznámem. Rodiče naštěstí na půdu ten den nešli. Vše zůstalo utajeno. Jen k večeru matka podotkla, že jsem nějaká divná a že je dobře, že už brzo začne škola a já konečně přestanu chodit s hlavou v oblacích. Moje mysl ale nelétala, byla plná zmatku. Co to jen znamená?

Plná nezvládnutelných pocitů jsem ten den uléhala do své postele o něco dřív než obvykle. Napřed jsem myslela, že ani neusnu, pak se však dostavil spánek, o němž jsem věřila, že bude milosrdný. Nebyl. Najednou jako by mi v hlavě něco seplo. Sen vyvolal všechny zasuté vzpomínky na povrch.

Ocitla jsem se v nějakém domě. Nevypadalo to jako u nás, ale cítila jsem se bezpečně. Byla tam spousta lidí. Připadali mi povědomí, ale zatím jsem je neuměla pojmenovat. Seděla jsem na židli a prohlížela si je.

„Ahoj maličká," říkal mi jeden z nich. „ To je ale smůla, co? Všichni nosí dárky tvému bratrovi a tobě nic. Neboj, taky se jednou dočkáš. A já tu dneska mám něco i pro tebe." Podával mi sponku. Přejela jsem po ní prsty a pocítila nevýslovnou radost.

Otevřela jsem oči a zírala na temný strop. Sen se mi vybavoval se všemi detaily. Ten tmavovlasý muž mě znal. Proč ale říkal, že mám bratra? Vždyť rodiče mají jen mě. A kdepak vlastně byli v mém snu? Musela jsem o tom přemýšlet. Něco tady nebylo v pořádku, ale co? Po pár minutách mě rozbolela hlava. Vzdala jsem tedy úsilí na něco si vzpomenout, obrátila jsem se na bok a po několika minutách znovu usnula.

Následující dny jsem byla jako tělo bez duše. Táhlo mě to znovu na půdu, ale pokud byli rodiče doma, nemohla jsem tam. I u obyčejných činností se mi však začaly vybavovat zvláštní vzpomínky. Opravdu to vypadalo, jako bych předtím měla úplně jiný život. Jako by ta sponka otevřela nějaké skryté dveře v mé mysli. Proto teď vzpomínky vyplouvaly ven. Ale v žádné z nich nebyla matka s otcem. Jako by do mého života nepatřili.

Po týdnu se mi naskytla příležitost znovu se podívat na půdu. S očekáváním, co nového mě potká, jsem se vypravila po těch rozvrzaných schodech. Hned jsem zamířila k truhle. Bála jsem se. Protože zmatek, který jsem měla v hlavě, byl strašný. Vybavovaly se mi samé záblesky, ale nějak to nedávalo smysl. I proto jsem musela pokračovat. Potřebovala jsem to pochopit. Sáhla jsem tedy do truhly. Až úplně na dně jsem nahmatala nějakou látku.

Byl to malý černý kabátek smotaný do uzlíku. Ovládl mě pocit radosti. Takové, kterou se raduje malé dítě, když něco nového dostane. Látka byla na omak hebká a já do ní

přitiskla svůj rozpálený obličej. Vtom jsem však ucítila pach zatuchlosti. Ten kousek oděvu mě začal neuvěřitelně odpuzovat. Rychle jsem jej odhodila zpět do truhlice. Dopadl však jen na boční stěnu a odhalil děsivé tajemství. Kabátek nebyl celý černý. Pohled mi sjel níž. Na prsou bleskla velká žlutá hvězda, na které bylo napsáno Jude. Dívala jsem se na ni. Snažila jsem si vybavit víc, pochopit, ale nešlo to. Zase mě rozbolela hlava. Sešla jsem tedy dolů, napustila si do sklenice vodu a pak jsem se schoulila na pohovce. Usnula jsem překvapivě rychle. Asi to moje vyčerpané tělo potřebovalo. Zdál se mi další sen.

Byl jsem v něm malou holčičkou. Sedávala jsem tam na klíně tatínkovi, který vypadal úplně jinak, než ten můj. I maminka v tom snu byla jiná. Měla jsem dvě sestry a tři bratry. Skoro všichni byli tmavovlasí a tmavoocí. Jen já a David jsme byli po dědečkovi. Měli jsme světlé vlasy a modré oči. Dědeček pocházel odkudsi ze severu. Pak poznal babičku a vzal si ji. Protože ji měl hodně rád, přestoupil i na její víru. Stal se židem.

Jednou přišla maminka a přinesla mi nový kabátek. Vypadal jako ten, co jsem našla dneska na půdě. A mě naplnila znovu ta radost, kterou jsem tam cítila.

„Haničko, pojď sem. Líbí se ti?“ ptala se zrovna maminka. Bylo to tak krásné oslovení. Takhle mi tady nikdo neříká.

Pak jsem se přesunula v tom snu někam úplně jinam. Byla to velká oslava. Byli tu všichni příbuzní. Tety, strýcové, bratranci, sestřenice i moji starší sourozenci s rodinami. Náhle jsem věděla, co je to za oslavu. David zrovna slavil Bar micva. Proto tu je celá rodina. Na té oslavě jsem od strejdy dostala onu dřevěnou sponku. Šla jsem se s ní pochlubit tatínkovi.

Vešla jsem do kuchyně. Kromě tatínka u stolu sedělo ještě dost lidí. Vesměs muži. Došla jsem až k tatínkovi.

„Tatínku, podívej. To mi dal strejda,“ řekla jsem a ukazovala jsem mu tu sponku.

„No, ta je nádherná,“ odpověděl tatínek a posadil si mě na klín. Bavili se o něčem důležitém. Všichni měli tváře tak divně stažené nic neříkajícím výrazem.

„Ale podívej, co se stalo v Německu,“ dokončoval zrovna strejda Jochim.

„V Německu! Ale tady se nic takového stát nemůže. To vy v Německu jste si tam zvolili toho…,“ se tatínek na chvilku odmlčel a zvláštně si uhladil vlasy na hlavě. Vůbec mu to neslušelo.

Strýček ale pokračoval: „Neděje se to jen v Německu. I jinde jsou na tom podobně. Kolují zvěsti, že do roka to bude i tady. Všichni si mysleli, že se u nich nic takového nemůže stát. A teď se podívej, jak jsme dopadli. Většina nás se schovává, kde jen to jde. Pokud se nebojíš o sebe, postarej se aspoň o svoje děti. Říká se, že v Praze je nějaký Angličan, který nabízí Židům pomoc. To taky o něčem svědčí.“

Vypadalo to, že strýc tatínka ještě nepřesvědčil. Ještě tam dál seděli u stolu a bavili se. Já však seskočila na zem a šla si hrát. Dospělým řečem jsem nerozuměla.

Obraz se náhle změnil. Chtěla jsem si jít hrát ven. Maminka mi tedy oblékla černý kabátek. Teď však už na něm byla ta žlutá hvězda. Když jsem vyšla ven, všichni na mě začali křičet a nadávat mi. Nevěděla jsem proč. Já jim přece nic neudělala. Chtěla jsem si jen hrát. Se slzami v očích jsem běžela za maminkou. Ta mě objala a říkala, to nic, to bude dobré. Hlas se jí ale třásl, jako by tomu sama nevěřila.

Seděla jsem v kuchyni a žvýkala starý chleba. Přišla maminka a řekla mi, že pojedeme k babičce, už jsme tam prý dlouho nebyli. Měla jsem strašnou radost. Nechápala jsem ale, proč má maminka v očích ty slzy. I tatínek vypadal zaraženě. David už taky nebyl tak veselý jako dřív. Jen já jsem pobíhala kolem nich a radovala se.

„Copak vy se netěšíte k babičce?“ ptala jsem. Po mých slovech se maminka rozplakala úplně. Tatínek ji objal a snažil se ji utěšit. Ale ono to nešlo. Maminka pořád opakovala, že měl Jochim pravdu. Nevím, co tím myslela.

Dostala jsem do ruky plyšového medvěda, v druhé jsem měla malý kufřík a v něm pár věcí. Radostně jsem šla až na nádraží, kde na nás už čekal vlak. Vypadal jinak než ten, kterým jsme jezdili dřív. Tento byl dřevěný a byly na něm různé nápisy. Na nádraží stála spousta lidí. Všichni vypadali smutně a mlčeli. Nechápala jsem proč. Vždyť obvykle tu všichni hlučeli, smáli se a bavili mezi sebou, kam kdo jede. Teď však byli všichni podivně tiší. Pak

jsem si všimla, že všichni mají na oblečení stejnou hvězdu jako naše rodina. To proto byli tak smutní? I jim dřív nadávali nebo se jim smáli?

Na nádraží však postávali ještě jiní lidé. Byli si ve svých uniformách podobní, měli zbraně a ošklivě se na nás dívali. Pak začali křičet. Křičeli tak nahlas, že jsem se rozplakala. Nahnali nás do vlaku jako dobytek. Uvnitř nebyly žádné lavice, kam by se dalo sednou. Pomalu jsme se rozjeli. Máma mě držela v náručí a na výhybkách sebou vždycky trhla.

„Maminko, opravdu jedeme za babičkou?“ musela jsem se zeptat. Maminka znovu začala plakat, ale neřekla nic.

Po nějaké době jsem dostala hlad, ale nebylo tu nic k jídlu. Navíc vlak zastavil. Docela dlouhou dobu jsme stáli. Kolem vlaku někdo chodil a bušil na dřevo. Bála jsem se. Moc. Byla jsem hladová a zeslablá. I do rožku vagonu, kam jsme museli chodit na záchod, mě musel odnést táta. Smrdělo to tu strašně, ale i tak jsem dokázala usnout. Když jsem se vzbudila, vlak byl opět v pohybu. Naplnila mě naděje, že nakonec přece jen jedeme k babičce a za chvilku už tam budeme. Po nějaké době jsme zastavili. Nebyla to jen zastávka na uhlí, kterých jsme absolvovali několik. Teď nám i otevřeli. Naplnila mě naděje. Dodala mi tolik síly, že jsem byla schopná se postavit. Do vagonu vešel nějaký voják. Začal křičet a máchat puškou. Všichni jsem vylezli ven. Tatínek mě držel v náručí. Všechny nás někam hnali. Neviděla sem kam. Ale pochopila jsem, že k babičce už nedojedu. Jak jsme procházeli, stála tam kolem nás spousta lidí. Byli tam vojáci, ale i obyčejní lidé. Tatínek mě dal na chvíli mamince, cesta byla dlouhá a jeho začaly bolet ruce. Maminka mi něco šeptala, ale já ji neslyšela. Všude kolem nás byl moc velký hluk.

Přistoupila k nám nějaká žena. Něco mamince říkala. Neslyšela jsem úplně všechno. Ukazovala na mě. Maminka kroutila hlavou. Na to jí žena řekla, že mě může zachránit. Maminka se koukla na mě, pak zase na ni. Bylo vidět jak moc přemýšlí. Nakonec kývla hlavou a podávala mě té paní.

„Mami! Ne! Já chci být s tebou,“ křičela jsem zoufale na maminku. Naposled si mě k sobě přitiskla. Řekla, že se ta paní o mě dobře postará. Naposledy mě objala, políbila do vlasů, a přestože jsem se snažila pevně se držet, podala mě té ženě a sama se vykroutila z objetí mých drobných rukou. Dívala jsem se za maminkou, plakala a nechápala. Postupně ji dav unášel dál a dál. Ještě jednou se po mně otočila. I jí se v očích leskly slzy. Nevím jak, ale nějak mi došlo, že už maminku nikdy neuvidím.

Ta žena mě pak rychle odnášela pryč. Sundala mi můj kabátek s hvězdou a schovala ho pod vlastní kabát. Já pořád ještě v ruce svírala svého medvídka. Ta žena na mě moc nemluvila. Jen řekla, že si vždycky přála takovou holčičku jako jsem já. Podívala jsem se jí do obličeje. Byla to žena, které dnes říkám mami.

S trhnutím jsem se probudila. Slzy, které volně stékaly z mých očí, jsem se ani nepokoušela zastavit. Můj zapomenutý život přede mnou vystoupil z hlubiny podvědomí. Co s životem, který teď žiju, to přinese nadcházející den.